

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/123/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113010016
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2113010016.15

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Mgr. Martina Floriša, PhD., v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvalé bydlisko C. - D., E. F. XXXX/X, pre obzvlášť závažný zločin neoprávnená výroba a obchodovanie s omamnou látkou a psychotropnou látkou formou spolupáchateľstva podľa § 20 k 173 ods. 1, ods. 5 písm. c) Trestného zákona účinného od 06. augusta 2024, o odvolaní prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trnave voči výroku o treste rozsudku Okresného súdu Trnava z 18. augusta 2025, č. k. 6T/1/2013, na verejnom zasadnutí konanom 20. januára 2026 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trnave zamietá.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 18. augusta 2025, č. k. 6T/1/2013-1771, uznal A. B. (ďalej len obžalovaný) za vinného z obzvlášť závažného zločinu neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 173 ods. 1, ods. 5 písm. c) Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 na skutkovom základe tam uvedom.

2. Okresný súd za to obžalovanému uložil podľa § 173 ods. 5 Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 (ďalej len Tr. zák.) s použitím § 36 písm. j), písm. l), § 36 písm. p), § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, ktorého výkon mu podľa § 51 ods. 1 s prihliadnutím na § 49 ods. 1 Tr. zák. podmienenečne odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere 5 (päť) rokov. Súčasne mu podľa § 51 ods. 2, ods. 3 písm. b) Tr. zák. uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. k) Tr. zák. povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Obžalovanému okresný súd ďalej uložil postupom podľa § 56 ods. 1, § 57 ods. 1 Tr. zák. aj peňažný trest vo výške 4 000 (štyritisíc) eur s tým, že podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu. Pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu okresný súd podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. uložil aj náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Okresný súd cit. rozsudok uložil podľa § 83 ods. 1 písm. d) Tr. zák. aj ochranné opatrenie zhabania v enunciate rozsudku opísaných vecí.

3. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa obžalovaný vzdal práva na podanie odvolania, aj za osoby oprávneného v jeho mene odvolanie podať. Prokurátorka voči rozsudku ihneď zahlásila odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného.

4. V odvolaní prokurátorka uviedla, že trest uložený obžalovanému nepovažuje za zákonný. Síce sa stotožňuje so všetkými poľahčujúcimi okolnosťami, na ktoré v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal okresný súd a tiež so záverom, že vo svojom súhrne umožňujú mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod zákonom stanovenú hranicu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Zdôraznila ale, že zákon pri mimoriadnom znížení trestu stanovuje obmedzenia, ktorými je súd pri rozhodovaní viazaný. Konkrétne

podľa § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zák. súd nemôže uložiť obžalovanému trest odňatia kratší ako 5 rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň 10 rokov, pričom za trestný čin podľa § 173 ods. 5 Tr. zák. je možné uložiť trest odňatia slobody od 10 až do 25 rokov, alebo trest odňatia slobody na doživotie. Obžalovanému je teda možné uložiť najnižší trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov, a to ako nepodmienečný trest, nakoľko podľa ďalších ustanovení Tr. zák. trest v uvedenej výške nemožno podmiennečne odložiť. V takejto výške trestu sú zohľadnené všetky pohľadujúce okolnosti uvádzané súdom, vrátane neprimeranej dĺžky trestného konania vyjadrenej v ust. § 36 písm. p) Tr. zák.

5. Prokurátorka ďalej uviedla, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd v podstate aplikáciu čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) odôvodnil neprimeranou dĺžkou konania a neprimeranou prísnosťou trestu vzhľadom na všetky ostatné pohľadujúce okolnosti. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Podľa čl. 13 Dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

V súvislosti s aplikáciou uvedeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru poukázala prokurátorka na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13.09.2016, sp. zn. 2Tdo 76/2015, podľa ktorého čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktorému zodpovedajú ustanovenia čl. 46 ods.1 a čl. 48 Ústavy SR, neupravuje parciálne právo spočívajúce v možnosti zmiernenia trestu pre prípad, keď sa súd domnieva, že by použitie trestnej sankcie podľa hmotného práva príslušného štátu sa javilo ako neprimerane prísne. Problematikou neprimerane prísnych sankcií sa zaoberá čl. 3 Dohovoru, ktorému zodpovedá čl. 16 ods. 2 Ústavy SR, avšak len v kontexte zákazu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu. Stanovenie systému trestných sankcií, podmienok ich ukladania a výkonu, ako aj stanovenie hraníc trestných sadziieb patrí do právomoci štátu. Limitujúcim je v tomto smere čl. 3 Dohovoru, ale ako už bolo povedané, len v kontexte zákazu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu. Otázkou primeranosti trestov aj Európsky súd pre ľudské práva považuje za doménu právomoci členských štátov Dohovoru. Z uvedeného je teda možné urobiť záver, že na základe § 6 ods.1 Dohovoru a aj na základe čl. 3 Dohovoru je vylúčené ukladať trest odňatia slobody mimo trestnej sadzby a mimo základných zásad ukladania trestov upravených Tr. zák. z dôvodu neprimeranej prísnosti trestu. Trestná sadzba uvedená v § 173 ods. 5 Tr. zák. účinného od 06.08.2024 v trvaní od 10 rokov až do 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie sa nejaví ako rozporná s čl. 3 Dohovoru, a to vzhľadom na kvalifikačné znaky tam uvedené. Pokiaľ ide o aplikáciu čl. 6 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s neprimeranou dĺžkou konania, poukázala prokurátorka na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Tdo/41/2020 z 09.12.2020, v ktorom sa uvádza, že prieťahy v súdnom konaní, ktoré svojím postupom spôsobili alebo spoluzavinili štátne orgány, sú takou skutočnosťou, ktorá spravídla vyvoláva určité právne následky. Je známe, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ale i rozhodovacia činnosť ústavných súdov vyvodzuje z porušenia pravidla plynúceho z čl. 6 ods. Dohovoru sankcie voči štátu, pričom spravídla býva sťažovateľovi ako forma spravodlivého zadosťučinenia poskytnutá peňažná náhrada za súčasného konštatovania porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru. (Podľa § 41 Dohovoru ak súd dospeje k záveru, že bol porušený dohovor alebo jeho protokoly, a ak vnútroštátne právo dotknutej zmluvnej strany umožňuje len čiastočnú nápravu, súd prizná v prípade potreby poškodenej strane spravodlivé zadosťučinenie.)

6. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v určitej fáze konania, najmä v období rokov 2014 až 2017 došlo opakovane k odročeniu hlavného pojednávania aj z dôvodu neprítomnosti obžalovaného A. B. (28.10.2014, 18.12.2014, 02.04.2015, 07.05.2015, 16.02.2016, 10.11.2016, 25.04.2017). Z tohto dôvodu nie je možné konštatovať, že dĺžka konania v celom svojom rozsahu bola nezavinená týmto obžalovaným. Aj napriek tomu, s poukazom na obdobie, kedy sa obžalovaný zúčastňoval hlavného pojednávania, možno konštatovať, že v danom prípade došlo k porušeniu jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote. Porušenie uvedeného práva je v našom vnútroštátnom práve premietnuté v ustanovení § 36 písm. p) Tr. zák. ako pohľadujúca okolnosť, na ktorú súd prihliada a aj v danom prípade prihliadal pri ukladaní trestu. Teda naše vnútroštátne právo umožňuje v tomto smere nápravu a v prípade obžalovaného je dôvodné jej poskytnutie v aplikácii ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. a nie nad rámec uvedeného ustanovenia. Znamenalo by to popieranie účelu trestného konania, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia spravodlivo potrestaní. Najvyšší súd SR v uznesení zo 17.04.2024, sp. zn. 1Tdo/61/2023 (v ktorom rieši obdobnú situáciu) dáva do pozornosti, že čl. 6 Dohovoru sa týka procesného postupu súdu a orgánov činných v trestnom konaní a nie hmotnoprávných otázok. Dodržiavanie zákonných pravidiel má svoje opodstatnenie nielen z dôvodu predvídateľnosti práva, ale aj z dôvodu právnej istoty platnej pre každý subjekt trestného konania.

7. V ďalšej časti odvolania poukázala prokurátorka tiež na pisársku chybu uvedenú vo výroku rozsudku, kde v skutkovej vete súd nesprávne uviedol pri obsahu THC hmotnostnú jednotku miligram (mg), hoci správne ide o gram (g).

8. Vzhľadom na uvedené prokurátorka navrhla, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) ako odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a obžalovanému uložil podľa § 173 ods. 5 Tr. zák. účinného od 06.08.2024, s použitím § 36 písm. j), písm. 1), písm. p), § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. účinného od 06.08.2024 trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj peňažný trest a ochranné opatrenia ako boli uložené v napadnutom rozsudku.

9. K odvolaniu prokurátorky sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Viery Čakovej písomným podaním z 9. novembra 2025, v ktorom uviedol, že aplikáciu mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, podľa ods. 1 a ods. 3 § 39 Tr. zák. považuje za dôvodnú a správnu, že v predmetnej trestnej veci bol v minulosti súdom prvého stupňa, opakovane odsúdený a to vždy za použitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, čo dokazuje správnosť ich použitia aj z pohľadu viacerých senátov súdu prvého stupňa či viacerých senátov odvolacieho súdu, ktoré nikdy mimoriadne zníženie nespochybnili.

Zdôraznil, že v tejto veci bola spoluobžalovaným G. H. podaná ústavná sťažnosť pre prieťahy v konaní, ktorej výsledkom bolo rozhodnutie Ústavného súdu SR o existencii prieťahov v konaní, čo opäť dokazuje správnosť mimoriadneho zníženia podľa § 39 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. Odvolaciemu súdu preto navrhol, aby podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

10. Spisový materiál bol krajskému súdu riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného 25. novembra 2025.

11. Po predložení veci krajskému súdu si obžalovaný zvolil obhajcu JUDr. Juraja Gavalca, prostredníctvom ktorého sa opätovne k odvolania prokurátora písomne vyjadril. Vo vyjadrení obžalovaný uviedol, že dĺžka konania presahujúca v danom prípade viac ako 13 rokov od spáchania skutku sa považuje za extrémny prípad odôvodňujúci dokonca i zastavenie trestného stíhania (uznesenie NS SR sp. zn. 4Tost/1/2017, 3Tz/2/2003). Doba, ktorá uplynula od spáchania skutkov môže nadobudnúť až charakter odopretia spravodlivosti (uznesenie NS SR sp. zn. 1Tost/12/2012). Súd dospel v danej veci k záveru, že napriek tomu, že § 39 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. stanovuje určité limity pre výmery trestov odňatia slobody, súd mu uložil trest pod túto hranicu uvedenú zákonom (5 rokov), lebo pôsobenie na jeho osobu nepodmienečným trestom odňatia slobody považoval za daných okolností neprimerane prísne a nespravodlivé. Prokurátor podal proti rozsudku v súvislosti s výrokom o treste odvolanie s odôvodnením, že podľa jeho názoru nie je možné uložiť trest pod limity, ktoré zákon konkretizuje v § 39 ods. 3 Tr. zák., teda v danom prípade pod 5 rokov trestu odňatia slobody. Obžalovaný sa domnieva, že právny názor prokurátora, že trest odňatia slobody nie je možné ani pri takejto zistenej dĺžke trvania trestného konania a uplynutí času viac ako 13 rokov od spáchania skutku, uložiť pod hranicu dovolenú § 39 ods. 3 Tr. zák., je protiústavný. Slovenská republika je podľa článku 1 ods. 1 Ústavy SR zvrchovaný, demokratický a právny štát. V demokratickom právnom štáte, ktorý je chápaný ako materiálny právny štát, nemožno pripustiť výklad akéhokoľvek zákonného ustanovenia spôsobom, ktorý odporuje niektorej z fundamentálnych ústavných zásad (zhodne napr. aj Nález Ústavného súdu ČR Pl. ÚS 19/98). Moderné princípy právneho štátu vychádzajú prísne z materiálneho (nie formálneho) poňatia právneho štátu a pripúšťajú dokonca to, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením nejakého zákonného ustanovenia, ale sa od neho môže a musí odchyliť v prípade, keď to vyžaduje zo závažných dôvodov účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť, či niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku (takýto záver zaujal už aj Ústavný súd ČR v náleze Pl. ÚS 22/13 zo dňa 12.11.2013). Každá právna úprava a výklad zákonov musí vyjadrovať rešpekt k všeobecným právnym princípom ako sú dôvera v právo, právna istota a predvídateľnosť práva. K základným znakom každého právneho štátu patrí aj záujem na spravodlivom potrestaní páchatelov trestných činov, vyjadrená v práve na spravodlivé súdne konanie. Formálny prístup k právu nemôže mať prednosť pred materiálnym prístupom k právu. Právny názor prokurátora sa javí ako čisto formálny prístup k právu a je vyjadrením mechanického ukladania trestov. Trest pritom nesmie byť ukladán mechanicky bez zváženia všetkých okolností konkrétneho prípadu a pomerov páchatel'a. Obžalovaný poukazuje na právne východiská a závery rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len Ústavný súd SR) sp. zn. PL. ÚS 6/2009 z 2.11.2011. Trest ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Zásada humanizmu uplatňovaná v trestnom práve zahrňuje nielen ochranu páchatel'a jeho resocializáciu či sociálnu integráciu, výkon trestu a ochranných opatrení, ale aj ochranu spoločnosti vrátane jej humanitných ideálov a hodnôt, ako aj ochranu potencionálnych obetí pred trestnými činmi. Pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu

a osoby páchatel'a, a že sa ukladá v závislosti od závažnosti činu vyjadrenej stupňom jeho spoločenskej nebezpečnosti, ktorá je rozhodujúca pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery, pričom jeho prioritný účel sa dosahuje predovšetkým ukladaním trestov a ich výkonom. Vychádzajúc zo zásady humanity treba dodržať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú na splnenie účelu trestu. Uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody by podľa obžalovaného nerešpektovalo vyššie uvedené kritéria a právne závery rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 6/2009 z 2.11.2011. Podľa názoru obžalovaného by bol nepodmienečný trest odňatia slobody za takýchto okolností neprímeraný a potreba uloženia takéhoto trestu je prokurátorom vysvetlená čisto formálnym prístupom k výkladu ustanovenia § 39 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., napokon z iných dôvodov ani prokurátor výhrady k podmieničnému trestu odňatia slobody nemá. Ukladať trest spojený s obmedzením na osobnej slobode po 13 rokoch od spáchania skutku porušuje právo obžalovaného na spravodlivé súdne konanie, po takto dlhej dobe je možné skôr očakávať zastavenie trestného stíhania alebo trest, ktorý nie je spojený so skutočným obmedzením osobnej slobody obžalovaného. Obžalovaný si dovoľuje uviesť, že pred Tr. zák. majú prednosť Ústava Slovenskej republiky a medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná a predovšetkým z tohto dôvodu je právny názor prokurátora nesprávny. Jednou zo základných multilaterálnych zmlúv, ktorou sa Slovenská republika musí riadiť, je aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol prijatý v roku 1950, a ktorý sa stal súčasťou nášho právneho poriadku na základe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí bývalej Českej a Slovenskej federatívnej republiky o dojednaní Dohovoru, ktoré bolo uverejnené v Zbierke zákonov pod číslom 209/1992 Zb. Článok 6 ods. 1 tohto Dohovoru stanovuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z tohto článku vyplýva aj právo na konanie spravodlivé (spravodlivý proces), verejné a právo na to, aby každá vec bola prejednaná nezávislým a nestranným súdom v primeranej lehote. Dohovor exaktne nestanovuje dobu, ktorú trestné stíhanie od jeho začatia až po jeho skončenie môže najviac trvať, avšak judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý Dohovor v poslednej inštancii aplikuje, dáva odpoveď na to, čo už prejednaním veci v primeranej lehote nie je. Od spáchania skutku do rozhodnutia o treste uplynula doba viac ako 13 rokov. Európsky súd pre ľudské práva uznal za neprímeranú lehotu na konanie pred vnútroštátnymi orgánmi lehotu podstatne kratšiu, šesť rokov (rozsudok ESĽP z 15.07.1982 vo veci Eckle proti Nemecku č. 8130/78, ESĽP z 26.09.2001, Beck proti Nórsku č. 26390/95, ESĽP z 12.10.2000, Jansen proti Nemecku č. 44186/98, ESĽP zo 17.11.2005, Sprutte proti Nemecku, ESĽP z 08.11.2007, Vasilev proti Bulharsku č. 61257/00 a ďalšie). Súčasná judikatúra Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad I. ÚS 236/2011) priznávajú, že súd disponuje celým radom prostriedkov, ktoré mu ponúkajú trestné či ústavnoprávne predpisy (napr. aj zastavenie trestného stíhania), na uplatnenie možnosti kompenzácie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov. Rozhodnutia ESĽP takúto formu kompenzácie považujú za dostatočnú nápravu porušeného práva, ak ju národný súd použije s výslovným uvedením toho, že k tomuto opatreniu pristupuje preto, že bolo porušené právo obžalovaného na prerokovanie veci v primeranej dobe, a pokiaľ ide o zmiernenie trestu, uvedie, v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený (rozh. Eckle v. SRN z 15. 7.1982).

12. S poukazom na uvedené má Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd prednosť pred viazanosťou súdu § 39 ods. 3 Tr. zák., preto je výklad tohto ustanovenia použitý prokurátorom v rozpore s týmto Dohovorom. Odvolanie prokurátora preto obžalovaný navrhol podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

13. Za účelom prejednania odvolania prokurátorky nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 20. januára 2026, ktorého sa zúčastnili prokurátorka krajskej prokuratúry a obhajca obžalovaného JUDr. Gavalec. Obžalovaný, ktorý bol riadne predvolaný, sa nedostavil, súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti, preto krajský súd postupom podľa § 293 ods. 6, ods. 7 Tr. por. vykonal verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti. Pokiaľ ide o priebeh verejného zasadnutia, predseda senátu po podaní správy o stave veci so zameraním na otázky, ktoré treba riešiť, udelil slovo na konečné návrhy, keďže strany žiadne návrhy na doplnenie dokazovania nemali. V rámci konečných návrhov prokurátorka navrhla ich odvolaniu vyhovieť a rozhodnúť v zmysle návrhu uvedeného v písomnom odvolaní a obhajca zotrval na vyjadreniach obhajoby a žiadal odvolanie prokurátorky ako nedôvodné zamietnuť.

14. Podľa § 315 Trestného poriadku, o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 odsek 1 Trestného poriadku, odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 odsek 3 Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku, odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

15. Krajský súd ako súd odvolací na podklade podaného odvolania preskúmal napadnutý rozsudok a zistil, že odvolanie podala prokurátorka ako oprávnená osoba, v zákonnom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Následne s poukazom na ust. § 317 ods. 1 Tr. por. krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Ku konaniu, ktoré napadnutému výroku o treste predchádzalo

16. Pokiaľ ide o správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo výroku o treste, v tomto smere žiadne námietky prokurátorka v odvolaní neuplatnila a chyby konania odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., krajský súd odvolacím prieskumom nezistil. Zo zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že okresný súd dokazovanie ohľadom tohto výroku vykonal zákonným spôsobom a v rozsahu dostatočnom na spravodlivé, stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.

K trestaniu všeobecne

17. Krajský súd považuje za potrebné na úvod pripomenúť niektoré teoretické východiská rozhodné pre ukladanie trestu.

18. Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

19. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Tr. zák., čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

20. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

21. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnúť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatel'a o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery za trestné činy podľa § 213, § 233, § 237, § 254, § 261, § 262, § 266, § 276 ods. 4, § 277 ods. 4, § 277a ods. 3, § 326, § 330 a 334, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie súd prihliada aj na to, aby trest zabezpečil ochranu finančných záujmov Európskej únie. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom, ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

22. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatel'om či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

K výroku o treste konkrétne

23. Preskúmaním napadnutého výroku krajský súd zistil, že okresný súd u obžalovaného správne vzhliadol tri poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), písm. l) a písm. p) Tr. zák. a žiadnu priťažujúcu okolnosť. Správne tiež skonštatoval, že Tr. zák. v osobitnej časti pre obzvlášť závažný zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 5 písm. c) Tr. zák., z ktorého bol obžalovaný napadnutým rozsudkom uznaný za vinného, stanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody od desať rokov až do dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Rovnako správne okresný súd ustálil, že u obžalovaného sú splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. pod dolnú hranicu desiatich rokov. Keďže vyššie uvedené okolnosti prokurátorka v odvolaní nenamietala, tak krajský súd odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré v tomto ohľade považuje za vecne správne a vyčerpávajúce.

24. Za nezákonné prokurátorka označila ukladanie trestu odňatia slobody obžalovanému pod dolnú hranicu piatich rokov, ktorú ako zákonné minimum pre mimoriadne zníženie trestu upravuje ust. § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zák., ak je v osobitnej časti Tr. zák. dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň desať rokov, ako v tomto prípade.

25. Striktne vzato má prokurátorka pravdu v tom, že okresný súd obžalovanému uložil trest za spáchaný trestný čin mimo zákonom ustanovenú trestnú sadzbu, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. Krajský súd je však toho názoru, že s použitím čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru takto neštandardne okresný súd postupovať nielen mohol, ale v prípade ako je tento aj musel, aby poskytol primeranú satisfakciu za porušenie ústavného práva obžalovaného na prejednanie jeho trestnej veci v primeranej lehote. Krajský súd v celom rozsahu zdieľa názor okresného súdu, že ukladanie trestu čo i len na samej dolnej hranici (ustanovením § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zák. modifikovanej trestnej sadzby trestu odňatia slobody) piatich rokov, ktorý trest by nutne musel byť nepodmienečný, by pre obžalovaného bolo v okolnostiach tejto veci extrémne nespravodlivé.

26. Správne okresný súd zdôraznil, že obžalovaný bol pred spáchaním súdeného trestného činu bezúhonný občan a že po prepustení z väzby (17. septembra 2013) sa legálne zamestnal, založil si rodinu a nedopúšťal sa žiadneho protiprávneho konania, ergo od prepustenia z väzby až doposiaľ opäť viedol riadny život. Správne poukázal i na to, že obžalovaný trestnú činnosť nepopieral, úprimne ju ľutoval a s políciou spolupracoval, keď detailne popisoval nielen svoju mieru účasti, ale aj účasť ostatných. Jediné čo spochybňoval, bol jemu prisudzovaný rozsah činu, čo činil dôvodne, keďže bol následne aj upravený v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania. Správne tiež okresný súd poukázal na skutkové okolnosti prípadu, konkrétne na podiel obžalovaného na páchaní súdnej trestnej činnosti, kde figuroval v podstate ako námezdný pestovateľ marihuany pre iného.

27. Ako kruciálnu okolnosť pre aplikovanie čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru a ukladanie trestu pod kogentné ustanovenie § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zák. celkom správne okresný súd označil neprimeranú dĺžku trestného konania, ktoré je voči obžalovanému vedené už od 14. júla 2012. Toto obdobie považuje krajský súd za extrémne dlhé, lebo viac ako dvojnásobne prevyšuje obdobie šiestich rokov, ktoré z pohľadu judikatúry ESĽP, či Ústavného súdu SR už nie je tolerovateľné bez absencie významných dôvodov pre prekročenie tejto hranice. V tejto trestnej veci krajský súd žiadne významné dôvody na prekročovanie primeranej dĺžky konania nezistil, keďže vec nebola skutkovo a ani právne zložitá. Navyše bol obžalovaný zadržaný pri čine a následne s ostatnými vzatý do väzby, teda bol k dispozícii ako OČTK, tak aj okresnému súdu po dobu viac ako jedného roka. Neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu a tiež jeho neefektívny postup, ktorým došlo k zbytočným prieťahom, mimo iné konštatoval v tejto veci aj Ústavný súd SR svojim nálezhom z 5. decembra 2023, sp. zn. II. ÚS 246/2023, týkajúcim sa spoluobžalovaného G. H..

28. Ak aj prokurátorka poukazovala na to, že niektoré pojednávania zmaril obžalovaný, resp. jeho obhajca, tak pri takejto extrémnej dĺžke trestného stíhania poukazovanie na obštrukcie zo strany obhajoby už podľa názoru krajského súdu nemôže mať relevanciu, lebo okresný súd mal nielen možnosť, ale predovšetkým zákonnú povinnosť na eventuálne obštrukcie predpísaným spôsobom reagovať a tak zabezpečiť plynulý chod trestného konania. Taktiež nemožno obštrukcie zo strany spoluobžalovaného G. H. identifikované Ústavným súdom SR v jeho náleze z 5. decembra 2023, sp. zn. II. ÚS 246/2023, pripisovať na vrub obžalovaného.

29. Správne okresný súd v odôvodnení zdôraznil význam sudcovskej individualizácie trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie požiadavky primeranosti trestu v konkrétnych prípadoch, aby druh a intenzita trestu v každej konkrétnej veci boli stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Správne prízvukoval, že neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť a pokiaľ je páchatel' súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť.

30. Je nepochybné, že s predlžujúcou sa dĺžkou trestného stíhania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Doba od spáchania činu do vynesenia konečného rozhodnutia má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením konkrétneho trestu dosiahnutý. So zväčšujúcim sa časovým odstupom od spáchania trestného činu sa oslabuje tak prvok individuálnej ako aj generálnej prevencie. Rovnako spôsobilosť trestu výchovne pôsobiť na spoločnosť je po tak dlhej dobe výrazne znížená. V tomto prípade došlo k vydaniu konečného rozhodnutia po 13 rokoch od spáchania skutku, pričom počas trestného konania sa obžalovaný nedopustil žiadnej inej protiprávnej činnosti, vyjmúc banálne priestupky v doprave. Došlo tak k paradoxnej situácii, kedy obžalovaný po dobu 13 rokov čakal na meritórne rozhodnutie súdu, bol vystavený právnej neistote, pričom počas plynutia trestného konania preukázal schopnosť viesť riadny život.

31. Ak na základe takýchto úvah okresný súd dospel k záveru, že primeraným a spravodlivým trestom pre obžalovaného môže byť len podmienený trest odňatia slobody s dlhšou skúšobnou dobou, ktorá v jeho prípade zaručí nielen polepšenie, ale súčasne zostane účel trestu vo všetkých aspektoch stále zachovaný, tak mu nemožno nič vytknúť. Okresný súd nevyvodil pre neprimeranú dĺžku konania beztrestnosť obžalovaného, ako to učinil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 27. júla 2022, sp. zn. 1To/4/2020 (ktorým sa okresný súd inšpiroval), ale vo výsledku obžalovanému aj po trinástich rokoch od skutku stále ukladal najprísnejší podmienený trest, aký je možné v podmienkach SR uložiť, konkrétne štvorročný trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na maximálnu možnú skúšobnú dobu piatich rokov s probačným dohľadom. Obžalovaný tak ďalších päť rokov bude musieť nielen rešpektovať uloženú povinnosť a obmedzenie, ktoré podliehajú pravidelnej a v prípade

návykových látok i náhodnej kontrole, ale aj inak viesť riadny život, pod ktorým pojmom má zákon na mysli taký stav, keď osoba nepácha ani len priestupky, tobôž trestné činy.

32. Okresný súd celkom správne uložil obžalovanému aj peňažný trest v primeranej výške, keďže si súdenou trestnou činnosťou zadovožoval finančný prospech. Rovnako správne ustanovil náhradný trest odňatia slobody pre prípad úmyselného zamerania peňažného trestu obžalovaným. Tento výrok, ktorý okresný súd aj primerane odôvodnil. Voči tomuto výroku nakoniec prokurátorka v odvolaní nič nenamietala.

33. Krajský súd sa domnieva, že práve takto uložený trest zodpovedá všetkým hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle ust. § 34 Tr. zák., teda že je primeraný a spravodlivý, ktorý splní svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň morálne odsúdi konanie obžalovaného.

34. Obžalovaný vo vyjadrení nedôvodne poukazoval na to, že neprimeraná dĺžka konania mala viesť k zastaveniu jeho trestného stíhania. V zmysle ustálenej súdnej praxe totiž ani táto skutočnosť nezakladá dôvod na zastavenie trestného stíhania. Aj keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR priznávajú každému právo na to, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov, na zastavenie trestného stíhania len z dôvodu neprimeranej dĺžky neexistuje žiaden zákonný podklad, pričom povinnosť zastaviť trestné stíhanie v takom prípade nevyplýva ani zo žiadnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Ani spomínaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorým bolo vyslovené porušenie práv spoluobžalovaného v tejto veci, neuložil okresnému súdu povinnosť zastaviť toto trestné stíhanie, naopak okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov. V tomto kontexte možno poukázať na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 5To/14/2015 z 3. marca 2016, uznesenie sp. zn. 1TdoV/4/2015 zo 14. decembra 2016 alebo uznesenie sp. zn. 4Tdo/41/2020 z 25 augusta 2020), podľa ktorých by sa celkom priečilo zneniu čl. 6 Dohovoru, ak by OČTK v trestnom konaní alebo súd, ktorý prieťahy spôsobil, sám rezignoval na splnenie účelu trestného poriadku. V tomto ohľade konania, ako je upravený v ust. § 1 ods. 1 Tr. por. V tomto ohľade si je potrebné uvedomiť, že trestné konanie je ovládané viacerými zásadami zaručujúcimi naplnenie uvedeného účelu. Tieto zásady sa pritom uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale aj z pohľadu práv a povinností ostatných subjektov a strán trestného konania. Najmä s ohľadom na práva týchto ostatných subjektov, prípadne strán na trestnom konaní zúčastnených, je akceptácia záveru o možnosti orgánu, ktorý prieťahy v konaní sám spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná (tu pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2022, sp. zn. 1To/4/2020).

Záver

35. Na základe prezentovaných úvah krajský súd vyhodnotil odvolanie prokurátorky ako nedôvodné, preto ho postupom podľa § 319 Tr. por. na verejnom zasadnutí zamietol. Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 180 Trestného poriadku).

36. Po vrátení veci bude povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa s námietkou prokurátorky ohľadom zrejmych chýb v písaní údajne obsiahnutých v skutkovej vete výroku o vine.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.